

Hegazti-gripearen bi foku aitortu dira Euskadin

H5N1 HGOP hauteman da Gipuzkoan aurkitutako bi sai arreetan

Bi kasu isolatu dira, gaixotasuna garraiatzeko gaitasun handirik ez duen espezie batean

Gipuzkoako Foru Aldundiko Basozainek bildutako putreak maiatzaren hasieran aurkitu zituzten Azpeitia eta Beasain udalerrien artean, eta maiatzaren 14an Aiako Harrian (Irun), hurrenez hurren.

Aurkikuntza hori hegaztien migrazio-aldian egiten den zaintzari esker egin da, Europa osoan fokuak agertu izanaren ondorioz. 2022ko maiatzaren 16ean, HGOPren 4.669 kasu aitortu dira Europako 36 herrialdetan, batez ere H5N1 anduia. Kasu horietako 2.207 etxeko hegaztienak izan dira, 2.373 hegazti basatienak eta 89 gatibu dauden hegaztienak.

Abereen osasunaren arloko osasun-agintariek, Euskadiko hegazti-sektorearekin batera, honako neurri hauek hartzea adostu dute:

- Animalien egoera klinikoa egiaztatzea, infekzioaren hautemate goiztiarrerako.
- Hegazti-ustiategietan biosegurtasun-neurriak indartzea, bereziki hegazti basatiekin harremanetan jartzea saihesteko neurriak. Besteak beste, etxeko hegaztiak konfinatzea gomendatu da.

Neurri horiek autokontsumorako ustiategiei ere aplikatu behar zaizkie, birusa zoonotikoa delako, nahiz eta **transmisio-arriskua txikia izan**.

Bestalde, gogorarazten da hegaztiak oinarri dituzten okela, arrautza, foie gras eta zeinahi elikagaik, kutsatuta egongo balira ere, ez luketela arriskurik ekarriko pertsonentzat.

Hurrengo estekan hegazti gripearekiko informazio guztia aurkituko duzu:

Afrikako txerri-izurriaren egoeraren eguneraketa European

EFSAk txosten bat argitaratu du, non gaixotasunaren egoera epidemiologikoa aztertzen den EBko herrialdeetan.

Txostenak II. genotipoko Afrikako txerri-izurriaren (ATI) epidemiaren deskripzio-analisi bat ematen du EBn eragina jasan duten estatu kideetan eta ondoko herrialdeetan, 2020ko irailaren 1etik

2021eko abuztuaren 31ra arte.

Jarraian, dokumentuaren ondorio garrantzitsuenak laburbiltzen dira:

- Lehen jakinarazpena 2020ko irailaren 10ean egin zen, Alemaniako basurdeekin.
- ATI EBn hedatu da, nagusiki basurdeen bidez. Oro har, ATIak zirkulatzen jarraitu du basurdeen bidez hainbat estatu kidetan eta ondoko herrialdeetan, eta pixkanaka hedatu da basurde-taldeen artean.
- Geroztik, 1.872 kasu hauteman dira basurdeetan, baita etxeko txerrien hiru foku ere.
- Arrisku-faktore esanguratsuenak lotuta daude habitatarekin, faktore sozioekonomikoekin eta basurdeen kudeaketarekin. Basurdeen artean, lotuta daude habitatarekin (landareak, ura, klima eta basurdeen habitataren egokitasunarekin lotutako beste faktore batzuk), faktore sozioekonomikoekin (bestean beste gizakien demografia) eta basurdeak kudeatzeko faktoreekin, bereziki dentsitatea eta kopurua.
- Zaintza pasibo indartua lagungarria izan da agerraldiak goiz hautemateko etxeko txerrietan.

Hauek izan ziren etxeko animalien artean ATI agertzeko faktore esanguratsuenak:

- Ekoizpen mota (traspatio), txerri-taldeen dentsitatea, biosegurtasun-maila txikiak, faktore sozioekonomikoak eta ATIak kutsatutako eremuen presentzia edo horiekiko gertutasuna.
- Basurdeak kudeatzeko eremu zuri bat (WZ edo white zone) finkatzea.
- “Segurtasun-gerriko” bat ezarri da ATIak eragindako eremuan, eta, beste neurri batzuen artean, nabarmen murriztu da basurdeen kopurua a priori erabakitako dentsitate batera arte, prebentzio gisa kutsaduraren hedapena geldiarazteko.
- Zaila da WZ ikuspegia aplikatzea, bereziki eremua ATI birusaren kutsadura basurdeen artean oso hedatuta dagoen eskualde batean dagoenean eta kontrol-ahalegin mugatuak aplikatzen direnean.

Bigarren hegazti gripe fokua Gaztela eta Leonen

Hegazti Griperako Erreferentziako Laborategi Nazionalak (LCV Algete) baieztatu du HGOP H5N1 hauteman duela hegazti basatietan Palentzian.

Hegaztia, kasu honetan **zikoina bat, La Nava de Fuentesen aurkitu zituzten hilda** Gaztela eta Leongo ingurumen eragileek.

Hegazti basatietan estatu mailan agertzen den **HGOP H5N1 gaixotasunaren hirugarren fokua da, Segre ibaian (Lleida) urtarrilaren 4an foku bat agertu ondoren eta bigarrena Gaztelan eta Leonen, urtarrilaren 14an Ávilan beste foku bat agertu ondoren.**

Udalerrria APA/2442/2006 Aginduaren III. Eranskinean **ezarritako zaintza bereziko eremuetako batean dago**, arrisku bereziko eremuan egoteaz gain (Agindu horretako II. Eranskina) eta Europako egoera epidemiologikoaren ondorioz **arrisku handiko egoera dagoenez**, aurreko bi fokuetan hartu diren **neurri gehigarri berberak hartu dira etxeko hegaztietan gaixotasunaren agerraldiei aurrea hartzeko eta eremuan zaintza-lanak indartu dira.**

Txostena: antibiotikoen kontsumoa Europan 2019an eta 2020an

Sendagaien Europako Agentziak (EMA) duela gutxi argitaratu du 11. txostena, eta 2019an eta 2020an Europako 31 herrialdetako albaitaritzako antibiotiko-salmenta aztertu du.

EMAk 2009ko irailean abian jarri zuen **Albaitaritzako Mikrobioen Aurkako Medikamentuen Kontsumoa Zaintzeko Europako Proiektuan (ESVAC)** sartzen da txostena.

Mapa honetan dago 2019an 31 herrialdetan ganaduekin erabiltzeko medikamentuen **guztizko salmentaren** (mg/PCU) **banaketa espaziala**:

Agiriak nabarmentzen duen ondorio nagusia da parte hartu duten Europako herrialderik gehienetan **elikagaiak ekoizten dituzten animaliekin albaitaritzako mikrobioen aurkakoen erabilera etengabe murrizten ari** dela. Hala adierazten du albaitaritzako mikrobioen aurkakoen kontsumoa adierazteko txosten honetan erabili den **adierazle nagusiak**, hau da, **mg/PCU salmenta globalek; 2011tik 2020ra nabarmen murriztu baitira.**

Zehazki, honako hau gertatu da:

1. Etengabeko murrizketa nabarmena hirugarren eta laugarren belaunaldiko zefalosporinetan, polimixinetan eta kinolonetan; eta
2. **Murrizketa apala fluorokinolonen**

Grafiko honetan dago salmenta global agregatuen beherako eboluzioa fluorokinolonetan, beste kinolonetan, 3. eta 4. belaunaldiko zefalosporinetan eta polimixinetan, mg/PCU terminoetan, EB/EEEko 25 herrialdeentzat, 2011tik 2020ra.

Eta grafiko honetan dago salmenta globalen proportzioa, 3. eta 4. belaunaldiko zefalosporinetan, fluorokinolonetan, beste kinolonetan eta polimixinetan, elikagaiak ekoizteko animalietan, mg/PCU terminoetan, Europako 31 herrialdeentzat, 2020an:

Horrek guztiak adierazten du animalietan antibiotikoak arduraz eta zuhurtziaz erabiltzeko egiten diren nazio mailako kanpainak arrakasta dutela. Kanpaina horietan murrizteko helburuak finkatzen dira, elikagaiak ekoizteko animaliekin antimikrobiano batzuk ez dira erabiltzen eta EBn preskripzioa kontrolatzeko neurriak eta sentsibilizazio- eta orientazio-kanpainak egiten dira.

Zoonosia eta mikrobioen aurkako erresistentzia Europan: 2020ko emaitzen

txostena

Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak duela gutxi argitaratu du zoonosiak eta mikrobioen aurkako erresistentziak (MAE) zaintzeko programaren 2020ko Espainako emaitzen urteko txostena.

Urtero, EFSAk eta ECDCk, Europako Batzordearen aginduz, EEMM guztien datuak bildu eta aztertzen dituzte, eta bakterio zoonosikoetan eta pertsonen, animalien eta elikagaien adierazleetan dagoen erresistentzia antimikrobianoari buruzko txostena egiten dute. Txosten horren helburua gaixotasun bakoitzaren egoera epidemiologikoaren etengabeko jarraipena egitea da, abian jarritako prebentzio-neurrien eraginkortasuna baloratzeko.

MAPAk agiri hau egin du, gaixotasun zoonosikoek Espainian eta Europar Batasunean duten egoera epidemiologikoari buruzko informazio nabarmenena biltzeko.

[Iaz bezala](#), txosten honetan honako mikroorganismo hauen emaitzak daude animalia-espezieetan:

- **Oilo erruleak: *Salmonella spp.***
- **Gizentzeko oilasko eta indioilarrak: *Salmonella spp.*, *Campylobacter coli*, *Campylobacter jejuni*, *E. coli* adierazleak eta espektro zabaleko betalaktamasak/AmpC (ESBL/AmpC) eta karbapenemasak ekoizten dituzten *coli* bakterioak.**

EB osoan 2018an izandakoaren antzeko joera da; jarraian daude laburbilduta honako hauekiko erresistentzia-ehuneko handiena erakutsi zuten mikrobioen aurkakoen emaitzak:

1. ***Salmonella enterikoa:***

- Gizentzeko oilaskoak: ziprofloxazinoa (% 41,8), sulfametoxazola (% 33,5), tetraziklina (% 32,9) eta azido nalidixikoa (% 32,4).
- Gizentzeko indioilarrak: ziprofloxazinoa (% 84,1), anpizilina (% 57,6) eta azido nalidixikoa (% 35,3).
- Oilo erruleak: ziprofloxazinoa eta tetraziklina (% 7,1 bietan), azido nalidixikoa (% 5,9) eta anpizilina eta sulfametoxazola (% 5,3 bietan).

2. ***Campilobacter jejuni:***

- Gizentzeko oilaskoak: ziprofloxazinoa (% 84,7), azido nalidixikoa (% 84,1) eta tetraziklina (% 68,2).
- Gizentzeko indioilarrak: ziprofloxazinoa (% 85,5), azido nalidixikoa (% 82,9) eta tetraziklina (% 69,7).

3. ***Campilobacter coli:***

- Gizentzeko indioilarrak: ziprofloxazinoa (% 85,5), azido nalidixikoa (% 82,9) eta tetraziklina (% 69,7).

4. ***coli* adierazleak:**

- Gizentzeko oilaskoak: ziprofloxazinoa (% 65,9), azido nalidixikoa (% 60,6) eta anpizilina (% 32,9).
- Gizentzeko indioilarrak: anpizilina (% 60,0), tetraziklina (% 59,4) eta ziprofloxazinoa (% 56,5)

5. **BLEEs/AmpC/karbapenemasak ekoitz ditzaketela uste den *coliak:***

- **Gizentzeko oilaskoak:** anpizilina eta zefotaxima, % 100,0. Jarraian daude zeftazidima (% 97,5), ziprofloxazinoa (% 79,7) eta azido nalidixikoa (% 63,3).
- **Gizentzeko indioilarrak:** anpizilina, zefotaxima eta zeftazidima, % 100,0. Jarraian daude ziprofloxazinoa (% 82,6) eta tetraziklina (% 70,3).

Gerora, datu horiek txertatu egiten dira EBren bakterio zoonosikoen mikrobioen aurkako erresistentziari eta gizaki, animalia eta elikagaien adierazleei buruzko EFSaren txostenetan.

Hegazti-gripea: Europako egoera eguneratzea

MAPAk oso patogenoa den hegazti-gripearen Europako egoera eguneratzeko informazio-ohar bat argitaratu berri du.

MAPAk nabarmendu duenez, **2020-2021 denboraldian, oso patogenoa den hegazti-gripearen epidemia EBn orain arte izandako handienetakoa izan zen**, eta datu hauek eman ditu laburpen gisa:

- 22,9 milioi hegazti kaltetuta
- 298 agerraldi eskortako hegaztietan
- 394 agerraldi Europako 31 herrialdetako hegazti basatietan
- 85 kasu gatibu dauden hegaztietan

Denboraldi honetan, oso patogenoa den hegazti-gripearen agerraldiak jakinarazi dira Europa erdialdeko eta iparraldeko eskortako hegaztietan eta gatibu dauden hegaztietan: 97 jakinarazpen eskortakoak ez diren hegaztietan (basatiak barne) eta 12 jakinarazpen eskortako hegaztietan. Hori dela eta, **MAPAk kezka adierazi du**, posible baita **birusa hedatzea EBra migratzen duten hegazti basatien bidez**.

Horrez gain, kontinenteko eremu horietan, **oso patogenoa den hegazti-gripea detektatu zen aurreko irailean hegazti basatien artean**. Datu hori aurreko urtekoen oso bestelakoa da, eta adierazi dezake birusa **Europan bizi diren hegazti basatiek** ere ekartzen dutela.

Azkenik, MAPAk azpimarratu du beharrezkoa dela hegazti-ustategietako biosegurtasun-neurriak indartzea; batez ere hauek:

- Hegazti basatiekiko **kontaktu** zuzena eta zeharkakoa **saihestea**.
- **Zaintza pasiboa indartzea**, hala hegazti-ustategietan nola hegazti basatietan.
- **Albaitaritza-zerbitzu** ofizialei berehala jakinaraztea gaixotasunaren edozein susmo.
- Abeltzainak, ustategietako albaitariak, ehiztariak eta, oro har, gizarte osoa **gehiago sentsibilizatzea** oso patogenoa den hegazti-gripeari buruz, baita hori saihesteko neurriei eta naturan aurkitzen diren hegazti gaixo edo hilen berri emateko mekanismoei buruz ere.

Para más información visita la microsite con toda la información sobre IA:

ATIa kontrolatzeko mundu-mailako ekimena

FAOk eta OIEk atzo, urriaren 26an, elkarrekin abiarazi zuten ATIa mundu-mailan kontrolatzeko ekimena, [GF-TADs](#) plataformaren bidez. Ekimenaren helburua da kontrol-neurriak koordinatu eta indartzea, gaixotasun konplexu hori mundu-mailan izaten ari den eragina murrizteko.

ATIa [azkar ari da hedatzen](#), eta elikagaien segurtasunari eta munduko populazio zaurgarrienetako batzuen bizi-bitartekoei eragiten die. Hori dela eta, OIEk nahiz FAOk deia egin diete nazio eta bazkide guztiei, ekimen honen bidez txerrien gaixotasun hilkor hori kontrolatzeko borrokan indarrak batzeko.

GF-TADs plataformaren bidez, aliantza nazionalak, eskualdekoak eta mundu-mailakoak susta daitezke, eta aukera ematen du sinergiak sortzeko mugaz gaindiko beste animalia-gaixotasun batzuetarako jada ezarrita dauden kontrol-estrategiekin. Hauek dira helburuak:

1. Herrialdeek ATIa kontrolatzeko -prebenitu, aurka egin, ezabatu- daukaten gaitasuna hobetzea, OIEren arau eta jardunbide egokiak erabiltzearen bidez, zeinak zientziarik berrienean oinarritzen diren.
2. [Koordinazio- eta lankidetzaren esparru eraginkor](#) bat ezartzea ATIa mundu-mailan kontrolatzeko:
  - Elkartek sustatzea: sektore publiko eta pribatuko interesdun gakoaren koordinazioa eta lankidetzaren.
  - Prebentzio-neurriak indartzea.
  - Afrikako txerri-izurriaren alboko ondorioak murriztea.
  - Negozioaren, txerrien ongizatearen eta nazioarteko komertzioaren jarraitutasuna bermatzea.

Basoko faunaren inguruko araudi berria

Ministerioa arau berri bat osatzen ari da **basoko faunaren eta espezie zinegetikoen** (ehiza) arloko jarduketaren sanitarioak arautzeko.

Testu horrek ezarriko du zer **zaintza-sistema behar diren gaixotasunak detektatzeko eta, gaixotasunik badago, zer jarduketa gauzatu behar diren.**

Bestalde, **espezie zinegetikoen saneamendu-jarduketak** gehitu dira; zehazki, I. eta II. kategorietako espazioetan (hazkuntza intentsiboko barruti zinegetikoak) ibiltzen diren basurde, orein eta adarabalei dagozkienak.

Autoritate eskudun bakoitzak eskualdeak sailkatu behar izango ditu urte bakoitzeko lehen hiruhilekoan.

Besteak beste honako baldintza hauek ezartzen dira:

- **Tuberkulosiaren urteroko zaintza** egin behar zaie espezie zinegetikoei eta basoko faunari.
- **Azpiproduktuak egoki kudeatu** behar dira, 50/2018 Errege Dekretuarekin bat etorriz.
- Hazkuntza intentsiboko barrutietan, espezie zinegetikoak **ezingo dira egon etxe-abereak dauden leku berean.**
- **Ezingo zaie elikadura-osagarririk eman** basurdeei, oreinei eta adarزابalei.
- **Espezie zinegetikoen populazioa kontrolatu** beharko da zenbait egoreatan.

Informazio interesgarria:

- [Basoko animalien Osasunaren inguruko web-orrialdea](#)- MAPAMA 2018
- [Basoko espezieen zaintza sanitarioari buruzko liburuxka](#) -EJ, Neiker 2017